

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

07 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:

președinte
judecători

TOMA Nadejda
CATAN Liliana
DIACONU Iurie
GUZUN Ion
BOICO Victor

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, împotriva deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022, în cauza penală a lui

Poiata Petru Xxxxxx, *născut la xxxxxx,*
domiciliat în xxxxxx

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 02.04.2019 – 05.06.2019;

Instanța de apel: 05.07.2019 – 02.06.2022;

Instanța de recurs: 11.08.2022 – 07.11.2022.

Asupra recursului menționat, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 05.06.2019, *cauza fiind examinată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală*, Poiata Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare.

În baza art. 90 Cod penal, a fost dispusă suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare, pe un termen de probă de 2 (doi).

În temeiul art. 90 alin. (6) lit. a) Cod penal, Poiata Petru a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent (organul de probațiune în a cărui rază teritorială se află domiciliu inculpatului).

S-a încasat de la Poiata Petru în beneficiul statului cheltuieli de judecată în sumă de 320 lei.

2. Pentru a se pronunța cu sentința în cauză, instanța de fond a constatat că, Poiata Petru, la 30.10.2018 aproximativ la orele 19:30, aflându-se în apropierea

magazinului alimentar situat pe str. XXXXXXX, mun. XXXXXXX, fără un careva motiv, manifestând o obrăznicie deosebită și o vădită lipsă de respect față de societate și față de regulile sociale și morale de conviețuire, a inițiat un conflict cu cet. Trandafil Veaceslav, după care, având scopul de a aplica violență asupra persoanei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, i-a aplicat numitului mai multe lovituri cu o sticlă de bere adaptată special pentru cauzarea leziunilor înțepat-tăiate, cauzându-i acestuia conform raportului de expertiză nr.201902D0356 din 15.02.2019 vătămări corporale ușoare, după care a părăsit locul comiterii infracțiunii într-o direcție necunoscută.

Astfel, acțiunile lui Poiata Petru fiind încadrate în baza art.287 alin.(3) Cod penal - *huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

3. Nefiind de acord cu sentința, procurorul în Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Ciocana, Pavel Vinițchi, a depus apel prin care a solicitat, casarea sentinței, în partea pedepsei aplicate, stabilindu-i lui Poiata Petru în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, prin prisma prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani, cu ispășirea pedepsei într-un penitenciar de tip semiînchis, luându-l sub strajă din sala de judecată.

În motivarea cererii de apel, s-a invocat că, instanța de judecată, constatând prin sentință că inculpatul a săvârșit infracțiunea care i-a fost incriminată, urma să i-a în considerație toate circumstanțele cauzei, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite de inculpat, de faptul că acesta, deși vina integral și-a recunoscut-o, nu a întreprins măsuri de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiune, de comportamentul acestuia în timpul și după consumarea infracțiunii săvârșite, pericolul social pe care îl prezintă inculpatul în societate, precum și de faptul că acesta nu a colaborat sub nici o formă la descoperirea infracțiunii cu organul de urmărire penală, nu este angajat oficial în câmpul muncii, anterior a comis infracțiuni cu violență asupra persoane (viol asupra unei minore), fapt pentru care a ispășit pedeapsa cu închisoare cu executare.

Reieșind din scopul pedepsei penale - restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, stabilirea unei pedepse prea blânde, poate doar să încurajeze comiterea pe viitor de către inculpat și alte persoane a altor infracțiuni din categoria dată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul procurorului, casată parțial sentința, inclusiv din oficiu, în baza art. 409 al. (2)

Cod de procedură penală, și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Poiată Petru recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 al. (3) Cod penal, în temeiul art. 2 al Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, s-a liberat de pedeapsa stabilită.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a statuat că soluția de condamnare este una corectă, doar că urmează a fi excluse din învinuire sintagmele „*grosolan*” și „*cinism*”, or prin hotărârea Curții Constituționale nr. 25 din 12 august 2021 acestea au fost declarate neconstituționale. De asemenea, pedeapsa aplicată lui Poiată Petru este una conformă criteriilor de individualizare a pedepsei.

Instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 24, 27, 99-101 ale Codului de Procedură Penală, cercetând sub toate aspectele probele administrate, verificându-le minuțios, prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, **a constatat că**, Poiata Petru, la 30.10.2018 aproximativ la orele 19:30, aflându-se în apropierea magazinului alimentar situat pe str. XXXXXXX, mun. XXXXXXX, fără un careva motiv, manifestând o obrăznicie deosebită și o vădită lipsă de respect față de societate și față de regulile sociale și morale de conviețuire, a inițiat un conflict cu cet. Trandafil Veaceslav, după care, având scopul de a aplica violență asupra persoanei, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și dorind în mod conștient survenirea acestora, i-a aplicat numitului mai multe lovituri cu o sticlă de bere adaptată special pentru cauzarea leziunilor înțepătate, cauzându-i acestuia conform raportului de expertiză nr.201902D0356 din 15.02.2019 vătămări corporale ușoare, după care a părăsit locul comiterii infracțiunii într-o direcție necunoscută.

Aceste acțiuni ale lui Poiata Petru Ivan au fost încadrate de către instanța de apel în baza art.287 alin.(3) Cod penal - *huliganismul agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.*

În continuare, instanța de apel a indicat că în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct.2) Cod de procedură penală, *sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal.*

Conform art. 107 alin. (1) Cod penal, *amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.*

Instanța de apel a considerat că, instanța de fond a analizat obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei,

concludenții, veridicității și coroborării și just a stabilit vinovăția inculpatului Poiata Petru de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) din Codul penal, aplicându-i o pedeapsă corectă și legală sub forma de 3 (trei) ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal s-a dispus suspendarea condiționată lui Poiata Petru executarea pedepsei cu închisoarea pe un termen de probă de 2 (doi), cât și în temeiul art.90 alin.(6) lit. a) Cod penal, a fost obligat să nu-și schimbe domiciliul fără consimțământul organului competent.

Potrivit art. 1 alin. (1) al Legii nr. 224 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova se indică că, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7.

În corespundere cu prevederile art. 2 al Legii nr. 243, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă *o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani*, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. (2) Procesul penal în privința infracțiunilor ușoare, mai puțin grave și grave, săvârșite până la adoptarea prezentei legi de persoane care, la data comiterii infracțiunii, nu atinseseră vârsta de 18 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la faza de judecare a cauzei. (3) Încetarea procesului penal conform alin. (1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate. (4) În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

În acest context, instanța de apel a notat că, prin prezenta decizie inculpatul Poiata Petru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, infracțiune care a fost comisă la data de 30.10.2018, adică, până la adoptarea Legii RM nr. 243 din 24.12.2021 „privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”, iar sancțiunea art. 287 alin. (3) Cod penal prevede pedeapsa cu închisoare de la 3 la 7 ani și este atribuită conform art. 16 Cod penal, categoriei infracțiunilor grave.

Potrivit prevederilor art. 1 al. (4) al Legii nr. 243, aplicarea amnistiei față de persoanele bănuite, învinuite se decide de procuror, la faza de urmărire penală, iar față de persoanele inculpate - de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei.

Potrivit art. 4 al(2) al aceleași legi se absolvă de executarea pedepsei bărbații care, până la intrarea în vigoare a prezentei legi, au fost condamnați la pedeapsa cu închisoare pe un termen de până la 7 ani inclusiv.

În cadrul ședinței de judecată în instanța de apel, inculpatul Poiata Petru nu s-a prezentat, astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia că în privința ultimului poate fi aplicat actul amnistiei, or, acesta anterior nu a beneficiat de actul de amnistie sau de grațiere, în privința lui nu a fost încetat procesul penal, în legătură cu împăcarea părților de 3 sau mai multe ori, anterior nu a mai fost condamnat pentru comiterea infracțiunilor grave, deosebit de grave sau excepțional de grave.

Astfel, reieșind din textul legii precitat, s-a conchis că, pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile enumerate supra.

Prin urmare, Colegiul Penal constată că la cazul dedus judecării inculpatul Poiata Petru nu cade sub incidența restricțiilor formulate în art. 6 din Legea nr. 243.

Din aceste considerente, faptele incriminate ce ține de huliganismul agravat, constatate în ședința instanței de apel, cât și persoana inculpatului Poiata Petru, care conform revendicării se constată că, ultimul nu a fost condamnat anterior pentru săvârșirea infracțiunilor grave, deosebit de grave sau excepțional de grave, în privința lui a fost încetat procesul penal la împăcarea părților doar de 2 ori, acesta nu a mai beneficiat de actul de amnistie sau de grațiere, nu se află la evidența medicului psiholog și narcolog, în prezenta cauza a recunoscut vinovăția, cauza fiind examinată în procedură simplificată, ultimul s-a căit sincer de cele comise, inculpatul s-a liberat de pedeapsa penală, în legătură cu intervenirea actului de amnistie.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar declară procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Djulieta Devder, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, indică că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or soluția de liberare a inculpatului Poiată Petru de executarea pedepsei penale, conform actului de amnistie, este contrară prevederilor legale. Solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului menționează că, în lipsa inculpatului și al acordului scris al acestuia, instanța de apel absolut nefondat, din oficiu, și-a asumat prerogativa aplicării actului de amnistie în privința lui Poiată Petru, în condițiile în care nu a constatat întrunirea cerințelor stipulate la alin.(2) și.(3) Legii nr.243 privind amnistia.

6. Obiect de examinare a instanței de recurs îl reprezintă doar chestiunea privind aplicarea Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (*art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală*).

Din raportarea jurisprudenței naționale la cea a CtEDO rezultă că în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CEDO este încălcat (hotărârea CEDO Leoni versus Italia).

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanța de apel a comis următoarele erori de drept.

În corespundere cu art. 1 alin. (4) din Legea nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, aplicarea amnistiei față de persoanele inculcate se decide de instanța de judecată, la faza de judecare a cauzei. Art. 2 alin. (1) și (4) prescriu că, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege. În privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin. (1) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6.

Instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, deoarece, rejudecând cauza conform regulilor generale, potrivit descriptivului și dispozitivului deciziei contestate (pct. 4. din decizie) dispunând în dispozitiv neclar că: *„Poiată Petru recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 al. (3) Cod penal, în temeiul art. 2 al Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, se liberează de pedeapsa stabilită”*, nu a indicat aliniatul respectiv al art. 2 din Legea menționată și nu a respectat procedura de aplicare a actului de amnistie prevăzute de legea procesual penală enunțată supra.

Totodată, Colegiul reține că instanța de apel și-a motivat soluția contradictoriu și partea descriptivă nu corespunde dispozitivului hotărârii.

Se menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date. La caz, prima instanță a examinat învinuirile aduse în fond și a adoptat soluția de condamnare a lui Poiată Petru în baza art. 287 alin. (3) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani, cu suspendarea executării pedepsei pe un termen de probă de 2 ani, conform art. 90 Cod penal.

Instanța de apel expunându-se asupra solicitării apelantului a conchis că starea de fapt concordă cu cea de drept, Poiată Petru corect fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (3) Cod penal și a decis că „*Poiată Petru recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 al. (3) Cod penal, în temeiul art. 2 al Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, se liberează de pedeapsa stabilită*”.

Deși în descriptivul sentinței, instanța de apel, face referire la prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, indicând *că sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei, conform art. 107 Cod penal* și în cazurile prevăzute de art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal, în dispozitiv a pronunțat soluția că „*Poiată Petru recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 287 al. (3) Cod penal, în temeiul art. 2 al Legii privind amnistia, în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, nr. 243 din 24.12.2021, se liberează de pedeapsa stabilită.*”

Astfel, ținând cont de faptul că aplicarea actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța de apel (art. 413 al. (1), art. 415 al. (1) pct. 2), 419 CPP), hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea actului de amnistie doar prin adoptarea deciziei de condamnare, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - *cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală, cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei* (art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 2), 394, 395 CPP).

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele

acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de circumscripție Chișinău, Devder Djulieta, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 02 iunie 2022 în cauza penală privindu-l pe **Poiata Petru** Xxxxxxx și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 16 decembrie 2022.

Președinte

TOMA Nadejda

Judecători

CATAN Liliana

DIACONU Iurie

GUZUN Ion

BOICO Victor